

Monumentnummer*: 521376

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **18 december 2001**
Kadaster deel/nr **82635/171**

*Woonplaats** **Almkerk** *Gemeente** **Altena** *Provincie** **Noord-Brabant**

Locatiennaam **Almkerk** *Locatieomschrijving*

*Kadastrale gemeente** **Woudrichem** *Sectie** **E** *Kadastraal object** *Appartement aanduiding* *Grondperceel* **1602**

*Omschrijving***

Inleiding.

Op de kruising van de Voorstraat en de Provinciale weg, de vroegere Uppelsche of Verlaatsche dijk, ligt in de directe nabijheid van de plaats van het vroegere verlaat in het riviertje de Alm een VILLA uit 1905 met elementen van de Chaletstijl. Het pand is aan de dijk gebouwd met het voorste gedeelte direct op zand en achter op een fundament van palen. Nadat het pand van privébezit overgegaan was naar de gemeente kreeg het verschillende functies: burgemeesterswoning, kantoor bescherming bevolking, arbeidsbureau en Biesbosmuseum. Eind jaren tachtig van de 20ste eeuw kwam het in verwaarloosde toestand in particulier bezit. Sinds het begin jaren negentig van de 20ste eeuw is het in gebruik als kantoor. Het pand is uitwendig nauwelijks gewijzigd. Inwendig zijn in de jaren tachtig van de 20ste eeuw scheidingsmuren in de eenlaags vleugel gesloopt en is aan de achterzijde een groter venster geplaatst. In de jaren negentig van de 20ste eeuw is in de tweelaags vleugel het vloerniveau van de begane grond opgehoogd, de zandfundering onder het huis afgegraven en zijn de afzonderlijke delen van de fundering met elkaar verbonden, zodat een extra laag onder het huis is verwezenlijkt. Aan de achterzijde zijn twee nieuwe raamkozijnen geplaatst en is een verhoging in de bestrating verwijderd ten behoeve van lichten in de kelderverdieping. Langs de voorgevel is een zwart marmeren bordes aangelegd met dito trap. Perkjes vormen de afscheiding van de verkeersweg. De achter-zijtuin loopt af naar het oude wiel, de reden voor de nieuwe naam vermeld op de gevelsteen naast de ingang: BUITENWIEL, 1905 DAT. NEC HABET 1992.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving.

Het pand beslaat een globaal rechthoekige plattegrond onder een samengesteld dak belegd met rode tuile du Nord pannen, met uitzondering van het zuidelijke dakschild dat grotendeels is belegd met verbeterde Hollandse pannen. Het eenlaags volume met zolderetage heeft een plat dak met schilden waarin uniforme dakkapellen zijn geplaatst, één in het voor- en twee in het zijschild. Deze hebben een zinkschubben zadeldak met wolfeind en piron en binnen de gesneden omlijsting het dubbelvenster. Omlopende geprofileerde lijstgoten op gesneden consoles. Het tweelaags, aan de achterzijde drielaags volume met zolderverdieping heeft een zadeldak met wolfeinden en piron. Een omlopende brede daklijst met bakgoten op gesneden open houten consoles. Centraal op het zadeldak een schoorsteen en enige daklichten. De asymmetrische voorgevel is opgetrokken in staand verband oranje baksteen met geknipte voeg boven een natuurstenen plint. Centraal ligt in een portiek de ingang met een paneel deur met dubbele gietijzeren roosters en een tweelicht. Ter rechterzijde ligt een tweelaags vooruitspringend volume met een gevelbeeindiging met windveren waartussen een boogvormig schijnsparnt op lijstdelen met consoles is geplaatst. In de topgevel een stolpvenster met driedelig rondbooglicht. Links en rechts van de ingang liggen op de begane grond zesruitsschuiframes, op de verdieping boven een cordonlijst vierruitsramen met driedelige lichten. De vensters in de voor- en zijgevels en twee exemplaren in de achtergevel, zijn van hetzelfde type: een segmentboog van rode strekken met natuurstenen aanzet- en sluitstenen met invulling van geglazuurde blauw-groene vierkante tegeltjes, uitgezonderd de twee vensters in de achtergevel met een gekerfde decoratie. De dorpels hebben bruin geglazuurde tegels. Met uitzondering van twee vensters in de noordmuur die luiken hadden, waren alle vensters voorzien van rolluiken, waarvan één origineel is teruggevonden. Banden van geglazuurde groene tegels in de voor- en zijgevels. Beide volumes worden horizontaal beëindigd met een geel en rood baksteenmozaïek van verschillend gestileerde rozetten tussen de consoles. De zijmuren zijn opgetrokken in rode baksteen en opnieuw gevoegd. In de zuidmuur van het eenlaags volume liggen kelderramen in een nieuwe bakstenen sokkel. De achtergevel van het tweelaags volume is opgetrokken uit donkere baksteen zonder verder ornament, en is in de jaren tachtig gestraald, geïmpregneerd en nieuw gevoegd. Hierin liggen diverse nieuwe vensters en een dakkapel. Een giet- en smedijzeren trap van Mortier & Zn. uit Gorinchem leidt naar de beglaasde achterdeur. Inwendig ligt na de centrale ingang de vestibule en de wit marmeren gang naar de achterdeur. In het midden van de gang ligt een bordestrap met pijnappel- en volutenornament aan respectievelijk de trappaal en -boom. Op de begane grond ligt ter linkerzijde het hoofdvertrek met een marmeren van elders overgeplaatste schouw en nieuwe stucdecoratie. Ter rechterzijde ligt het meerlaags volume met hoogteverschillen ten opzichte van de middengang én de voor-/achterzijde.

Waardering.

Het object is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorische waarde als voorbeeld van de typologie van het dijkhuis bestemd voor de elite. Het heeft architectuurhistorische waarde als voorbeeld van een tot in details doorgevoerde stijl gangbaar in het begin van deze eeuw. Verder is het van belang wegens de fundering op palen als noviteit voor een dijkwoning. Het heeft ensemblewaarde wegens de beeldbepalende ligging op een kruispunt van dijken met gevarieerde lintbebouwing. De villa heeft gaafheids- en herkenbaarheidswaarde en is betrekkelijk zeldzaam.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument